

Силабус курсу
ПРАКТИКУМ ІЗ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ

Освітній ступінь – другий (магістерський) Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність: 012 Дошкільна освіта Освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта» Кількість кредитів: 3 Рік підготовки, семестр – 1 рік, 1 семестр Компонент освітньої програми: вибірковий Дні занять: згідно з розкладом занять заліково-екзаменаційної сесії Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи Мова викладання: українська	

Керівник курсу

канд. філол. наук, доц., доц. кафедри філологічних дисциплін початкової освіти
Турко Ольга Василівна

Контактна інформація: olha.turko@gmail.com, +38 096 940 28 38

Опис дисципліни

Метою вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Практикум із розвитку зв'язного мовлення» є формування в здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

–здатність володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації;

–здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами;

–здатність володіти різновидами стилів мовленнєвого спілкування в ситуаціях запобігання та врегулювання конфліктів;

–здатність володіти доцільними формами вербального професійного спілкування в колективі, сприймати, осмислювати й відтворювати зміст і основну думку усних та письмових висловлювань, коригувати власне й чуже мовлення;

–здатність опрацьовувати, групувати навчальну інформацію, адекватно усвідомлювати комунікативний зміст повідомлень, запам'ятовувати й у разі необхідності актуалізувати в пам'яті професійні знання, фактичні дані, навчальну інформацію.

Навчальний контент

Години (пр.)	Назви тем	Результати навчання	Завдання
6	Тема 1. Психо- лінгвістичний аспект мови та	Знати про мову як знакову систему. Встановлювати співвідношення мови та мовлення, мови та мислення. Знати	Тести, проблемні завдання, вправи,

	мовлення	психофізичні основи зв'язку мови і мислення. Розрізняти внутрішнє й зовнішнє мовлення. Пояснювати роль мови в процесі пізнання. Трактувати зміст поняття «зв'язне мовлення». Знати види мовленнєвої діяльності. Аналізувати мовленнєву діяльність дошкільників. Знати особливості мовленнєвої діяльності учнів молодшого шкільного віку.	творчі роботи, групові завдання
6	Тема 2. Основні категорії тексту	Трактувати поняття «текст». Знати основні ознаки тексту. Знати будову тексту. Аналізувати функції тексту. Трактувати поняття «заголовок». Виявляти засоби зв'язку в тексті. Розрізняти текст, дискурс, твір. Знати типологію текстів.	Вправи, тести, творчі роботи, питання, кейс-метод
10	Тема 3. Стилiстичні засоби текстотворення	Знати особливості функціонального, експресивного, індивідуального стилів української мови. Характеризувати стилістичну норму. Знати засоби фоностилiстики, лексичної й фразеологічної стилістики, граматичної стилістики.	Тести, проблемні завдання, вправи, творчі роботи, диктанти, групові завдання
8	Тема 4. Мовне оформлення зв'язних висловлювань	Знати правила створення діалогу. Знати особливості роботи над переказом та твором у початковій школі, дошкільному навчальному закладі в контексті наступності освіти. Виявляти мовні помилки, знати шляхи їх подолання під час побудови текстів.	Тести, проблемні завдання, вправи, творчі роботи, групові завдання

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК-2	Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності. Здійснювати професійну діяльність за принципами толерантності,

	безоціночності іншої особистості; вирішувати конфліктні ситуації і надавати підтримку в нових, проблемних і кризових ситуаціях.
ЗК-3	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Мати потребу вдосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень; самостійно набувати і використовувати нові знання і уміння.
ЗК-7	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Досконало володіти всіма стилями і жанрами усного і письмового мовлення для комунікації з суб'єктами освітнього процесу, з різними соціальними і професійними групами.
ФК-3	Здатність здійснювати методичний супровід освітньої діяльності дошкільного навчального закладу. Володіти методами та формами методичної роботи, вміти створювати умови для безперервного навчання та ефективного підвищення кваліфікації педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів.
ФК-6	Здатність до співпраці з різними категоріями фахівців. Вміти ефективно взаємодіяти з працівниками дошкільного навчального закладу, органами управління і самоврядування; налагоджувати професійну комунікацію; враховувати зв'язок і вплив власної діяльності на сумарний результат роботи колективу.

Джерела вивчення курсу

1. Бадер В.І. Розвиток зв'язного мовлення молодших школярів і ознайомлення з навколишнім у дошкільному закладі. Київ, 1997. 92 с.
2. Баранова В. В. Дослідження зв'язного мовлення дітей дошкільного в сучасній науці. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського*. Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського. 2012. № 9–10. С. 77–82.
3. Богуш А. М. Дошкільна лінгводидактика: теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах : підручник. Київ : Вища школа, 2007. 542 с.
4. Богуш А.М. Методика розвитку рідної мови. Київ, 1995. 185 с.
5. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Запрошуємо до розмови. Розповідання за сюжетними : методичний посібник та 16 картин. Київ : Генеза, 2013. 43 с.
6. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Розвиток мовлення дітей старшого дошкільного віку : посібник та предметні картинки. Київ : Генеза, 2013. 160 с.
7. Богуш А. М., Луцан Н. І. Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників: мовленнєві ігри, ситуації, вправи. Київ : Слово, 2008. 256 с.
8. Богуш А., Гавриш Н., Котик Т. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах : підручник для студентів вищих навчальних закладів факультетів дошкільної освіти. Київ : Слово, 2006. 304 с.
9. Богуш А. М. Мовленнєвий компонент дошкільної освіти. Харків : Ранок, 2011. 176 с.
10. Богуш А. М. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років : монографія Київ : Слово, 2010. 374 с.

11. Варзацька Л.О. Зв'язний текст як основа евристичної бесіди. *Початкова школа*. 1981. №11. С. 36–42.
12. Варзацька Л.О., Шевченко Л.М. Методика розвитку зв'язного мовлення молодших школярів : методичні рекомендації. Київ, 1992. 116 с.
13. Вашуленко М.С. Удосконалення змісту і методики навчання української мови в 1–4 класах. Київ, 1991. 112 с.
14. Донченко Т.К. Як навчати школярів мовленнєвої діяльності. Київ : Молодь, 1998. 301 с.
15. Єрмоленко С.І. Розвиток зв'язного мовлення у ВНЗ. *Українська мова та література*. 2006. № 35–36 (481–482). Вересень. С. 4.
16. Иваницкая Г.М. Уроки развития связной речи : пособие для учителя. Киев : Рад. школа, 1990. 224 с.
17. Каніщенко А.П. Розвиток зв'язного мовлення першокласників : метод. реком. для учнів педучилищ та студентів педінститутів. Київ, 1991. 50 с.
18. Каніщенко А.П. Збагачення активного словника молодших школярів. *Початкова школа*. 1988. № 7. С. 14–20.
19. Конфедерат І.М. Дидактичні можливості тексту. Київ : Рад. школа, 1988. 112 с.
20. Ладыженская Т.А. Система работы по развитию связной речи учащихся. Москва : Просвещение, 1975. 256 с.
21. Леонтьев А.А. Общее понятие о деятельности (Основы теории речевой деятельности). Москва : Педагогика, 1974. 198 с.
22. Леонтьев А.А. Психологические единицы и порождение речевого высказывания. Москва : Просвещение, 1975. 308 с.
23. Лукач С.А. Бесіда на уроках мови. Київ, 1990. 112 с.
24. Мамчич О.Б., Калініна Т.П. Стилiстичний аналіз тексту на заняттях мови. *Початкова школа*. 1996. № 9. С. 17–18.
25. Мельничайко В.Я. Лінгвістика тексту в шкільному курсі української мови. Київ, 1986. 168 с.
26. *Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах* / за ред. М. Пентилюк. Київ : Ленвіт, 2005. 400 с.
27. Негір Н.В. Твір-розповідь за картиною «Зимові розваги» : урок розвитку зв'язного мовлення : 3 клас. *Розкажіть онуку*. 2000. № 1–2. С. 27.
28. Плющ М.Я., Грипас Н.Я. Робота над текстом у початкових класах. Київ, 1986. 168 с.
29. Савченко О.Я. Сучасний урок у початкових класах. Київ, 1997. 256 с.
30. Талызина Н.Ф. Формирование познавательной деятельности младших школьников. Москва : Просвещение, 1988. 175 с.

Політика оцінювання

• **Політика щодо дедлайнів та перескладання.** Роботи, які здано з порушенням термінів без поважних причин, буде оцінено на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модуля відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

• **Політика щодо академічної доброчесності.** Письмові роботи викладач

перевіряє на наявність плагіату і допускає до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.

• **Політика щодо відвідування.** Відвідування занять є обов'язковим компонентом освітнього процесу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проєкту) навчання може відбуватися в онлайн-формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Критерії оцінювання на практичних заняттях

За роботу на практичному занятті студент може отримати **15 балів**.

12–15 балів. Студент володіє глибокими й міцними знаннями програмового матеріалу; уміє граматично та стилістично правильно побудувати зв'язне висловлювання; визначити засоби стилістичного увиразнення тексту. Знає програмові вимоги до занять розвитку мовлення у ЗДО, володіє дидактичними знаннями щодо їхнього проведення (допускає мовні незначні помилки, за що можуть бути зняті 1–3 бали).

8–11 балів. Студент допускає помилки в теоретичних питаннях розуміння мови, мовлення в психолінгвістичному аспекті, незначні помилки у визначенні засобів текстотворення, мовному оформленні зв'язних висловлювань (загальна кількість помилок – 4-7).

4–7 балів. Студент засвоїв вибірково фрагменти теоретичних знань, частково їх використовує під час виконання практичних завдань; але не вміє їх застосувати в роботі над текстом; визначає стилістичні особливості тексту лише частково, помічає помилки в тексті, однак не в повному обсязі (загальна кількість помилок – 8-11).

1–3 бали. Студент засвоїв теоретичний матеріал фрагментарно, поверхово. Допускає помилки під час практичного виконання завдань, пов'язаних із теоретичними засадами курсу; не може чітко та в повному обсязі визначити стилістичні особливості тексту; відредагувати текст, речення. Не розпізнає орфографічні та пунктуаційні помилки в творах (загальна кількість помилок – 12-14).

Критерії оцінювання ІНДЗ

максимальна кількість балів – 20: укласти конспект до заняття із розвитку мовлення з такими компонентами:

- 1) 5 завдань із розвитку мовлення (5 балів),
- 2) вибір та опис однієї із інноваційних технологій розвитку мовлення, представлення її у фрагменті навчального заняття (10 балів),
- 3) макет наочного матеріалу до заняття розвитку мовлення (5 балів).

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота				ІНДЗ	Підсумкове тестування (залік)	Сума
T1	T2	T3	T4			
15 балів	15 балів	15 балів	15 балів			
15 балів	15 балів	15 балів	15 балів	20 балів	20 балів	100 балів

